

Foto: Jouke Altenburg

Tsjiepl!!

Natuur- en Vogelwacht
Culemborg e.o.

Nieuwsbrief oktober 2026 - nr. 188

Beste natuurliefhebber,

De herfst is officieel begonnen, hoewel het zachte weer van de laatste dagen daar nog niet op wijst. Evengoed staan er voor deze maand een paar paddenstoelenactiviteiten op het programma: zowel bij de NVWC als bij andere organisaties.

In deze Tsjiepl verder aandacht voor de nieuwe ledendag op 28 oktober en een vooruitkijkje naar activiteiten in november.

We hebben van een aantal leden het verzoek gekregen om de Tsjiepl weer op de website te plaatsen. Dat is inmiddels gebeurd. Vanaf heden is de actuele Tsjiepl te vinden op de Tsjiepl-pagina op onze site, zodat iedereen die dat wil de Tsjiepl vanaf die plaats als pdf kan bewaren.

Wij wensen je veel leesplezier!

Bestuur NVWC

NVWC-activiteiten oktober 2026

Let op: raadpleeg altijd even de agenda op onze website voor actuele informatie.

03-10-2026: Vogels in de buurt, excursie

Op de eerste zaterdag van oktober zal de Eurobirdwatch 2026 van Birdlife International weer plaatsvinden. En zoals ieder jaar is de trektelpost van de NVWC weer een groot deel van de dag bemand. Gerrit Jan zal de deelnemers van de excursie meenemen naar deze telpost in de

Redichemse Waard om het fenomeen trekvogels tellen te leren kennen. In deze tijd van het jaar kan er van alles overvliegen: verschillende lijstersoorten, piepers, vinkachtigen, steltlopers en roofvogels.

Deze maandelijkse excursie onder leiding van Gerrit Jan Klop is voor zowel leden als niet-leden en is ook geschikt voor beginnende vogelaars. Aanmelden vooraf is niet nodig en er zijn geen kosten aan verbonden. Heb je een verrekijker? Neem die dan mee. We stappen 3 oktober om 9:00 uur op de fiets vanaf het grote plein voor De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg. De excursie duurt ongeveer twee uur. Voor meer info stuur je een mailtje naar Gerrit Jan via onderstaande knop.

Volgende excursie: 7 november

Foto: Louis van Oort

[Mail naar Gerrit Jan >>](#)

03-10-2026: NVWC aanwezig op Seniorenbeurs

Net als voorgaande jaren organiseert het

verkeersveiligheid, verkoop van diverse artikelen, en hapjes en drankjes.

Foto: Johan de Kruif

[Meer info en aanmelden workshops >>](#)

10-10-2026: Paddenstoelenexcursie

De plantenwerkgroep organiseert op zaterdag 10 oktober een openbare paddenstoelenexcursie in Neerijnen van 10.00 tot 13.00 uur. Iedereen is welkom, zowel leden als niet-leden van de NVWC. We gaan er met eigen vervoer heen en verzamelen op de parkeerplaats van Kasteeltuin Neerijnen (Van Pallandtweg 11c, 4182 CA Neerijnen).

Heb je vragen over de excursie, stuur dan een mailtje naar Bram Schenkeveld, coördinator van

de plantenwerkgroep, via onderstaande knop.

Foto: Anne Kersten

[Mail naar Bram >>](#)

11-10-2026: Jeugdactiviteit: Bodemdierpjes en muizen

Op **zondag** (jawel, zondag en niet zaterdag) **11 oktober** verzamelen we in de ochtend bij ons clubgebouw De Steenuil, Steenovenslaan 20 in Culemborg.

Op zaterdag plaatsen Maartje en Ewoud in de natuurtuin bij ons clubgebouw een aantal muizenvallen (waar de muizen natuurlijk levend weer uitkomen) en graven ze potvallen in om bodemdierpjes te vangen.

Zondagochtend gaan we bekijken wat we allemaal hebben gevangen. We starten om 10.00 uur en hopen al het moois rond 12.00 uur op naam te hebben gebracht.

Aanmelden kan weer via de bekende appgroep of door een mailtje te sturen via onderstaande knop.

Foto: Maartje van der Ploeg

[Aanmelden jeugdactiviteit >>](#)

21-10-2026: Lezing: Een duurzame tuin in het Rivierengebied

Door Lionne van Drunen en Albert Vliegthart

Lionne kennen we van haar liefde voor lieveheersbeestjes en de workshop die zij daarover gaf. Albert is bij ons bekend om zijn verhalen over verre reisbestemmingen. Albert en Lionne zijn beiden gedreven natuurliefhebbers en fotograferen graag. Zij doen dit vooral in hun tuin in Ophemert en willen al het moois dat zij daar tegenkomen met ons delen. Enthousiast leggen zij uit hoe zij de tuin duurzaam aangelegd hebben en wat dat nu oplevert aan opwarmingsbestendigheid en aan de hoeveelheid dieren die er gebruik van maken.

Lionne laat ons de vele soorten lieveheersbeestjes en allerlei andere leuke kleine diertjes zien, terwijl Albert vertelt over vlinders, libellen, vogels en nog veel meer. Het wordt een mix van leuke belevenissen, mooie dieren en goede inspirerende informatie.

Wanneer: woensdag 21 oktober 2026

Waar: 'De Steenuil', Steenovenslaan 20, 4101 AM Culemborg

Tijd: 20.00 –22.00 uur (je bent welkom vanaf 19.30 uur)

Toegang is gratis

Aanmelden is niet nodig

Voor meer informatie kun je een mailtje sturen naar Annette van Berkel via onderstaande knop.

Foto: Lionne van Drunen

[Mail naar Annette >>](#)

14-11-2026: Om alvast te noteren: Natuurfilm 'Grensgebied'

Op **zaterdagmiddag** 14 november vertoont Theater De Fransche School, in samenwerking met de NVWC, de schitterende film 'Grensgebied' (De Gelderse Poort) van Rik van der Linden. Hierin wordt getoond wat een goede samenwerking tussen bewoners, natuurorganisaties, boeren en overheden kan opleveren: een prachtig en levend landschap.

Ook in Culemborg wordt gewerkt aan zo'n gebiedsproces, namelijk het Kuilenburgerpolderplan. Na de film zullen we hier meer over horen en kunnen we wellicht goede voorbeelden uit Grensgebied ook hier bij Culemborg toepassen.

Kom ook en denk mee!

Aanvang: 14.30 uur (**let op: de dag wijkt af van voorgaande seizoenen**).

NVWC-leden kunnen met korting naar deze film. De kortingscode is NVWCld.

Foto: Rik van der Linden

[Kaarten bestellen >>](#)

[Meer informatie en trailer >>](#)

21-11-2026: Om alvast te noteren: Knotwilgen snoeien

De knotwerkgroep van de NVWC heeft ook komende wintermaanden vijf snoeidagen gepland. De start is op zaterdag 21 november a.s. De

afhankelijk van de beschikbaarheid van een versnipperaar, of de mogelijkheid om resthout te verwerken in bijvoorbeeld een takkenril.

Op de website van de NVWC en in de komende Tsjieps wordt tijdig de verdere informatie bekendgemaakt. Op de website staat ook hoe je je kunt aanmelden als je mee wilt knotten.

Alle knot-zaterdagen van dit seizoen op een rijtje: 21 november 2026, 12 december 2026, 16 januari 2027, en 6 en 27 februari 2027.

Foto: Knotwerkgroep NVWC

[Meer informatie en aanmelden knotwerkgroep >>](#)

NVWC-nieuws

Oude bosgroeiplaatsen in de West-Betuwe

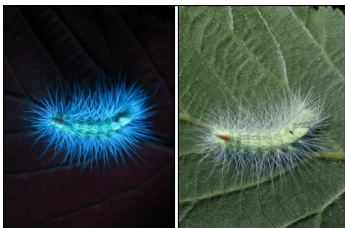
schimmelnetswerken en zeldzame planten. Deze plekken zijn ontleend aan de eerste kadastrale registratie en genieten een speciale bescherming onder de Omgevingsverordening Gelderland.

Foto: Bram Schenkeveld

Voor Hak-al 3 van dit jaar schreef Bram Schenkeveld een artikel over Oude bosgroeiplaatsen in de West-Betuwe. In Gelderland zijn alle plekken, waar begin 19e eeuw bos stond en anno nu nog steeds bos staat, in kaart gebracht. De kracht van deze locaties zit niet zozeer in de leeftijd van de bomen, maar in de eeuwenlang onverstoorde bodem met unieke

[Lees hier het artikel >>](#)

Eerste lezing van het seizoen

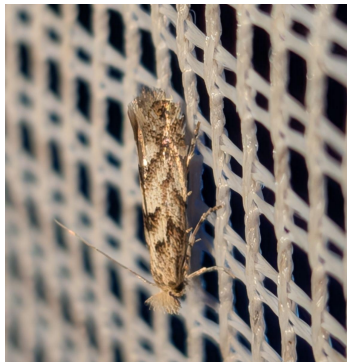
Op woensdagavond 16 september startte het lezingenseizoen met, zoals gebruikelijk, het onderwerp *Natuur dichtbij en ver weg*. Hierbij vertelden leden over hun natuurbelevingen. Deze avond konden we genieten van prachtige presentaties van Ewoud van der Ploeg (Rupsen zoeken met UV-licht (foto)), Annette van Berkel (Hommelen bij Dijon), Wim Janssen (Kleurrijke vogels tijdens vakantie in Brazilië), Paul van Veen (Vogels in Nederland en Duitsland, en heel soms iets anders), Anthonie Stip (Wie het kleine niet eert) en Kars Veling (Natuur dichtbij - Dijon - en ver weg - Aosta, over vlinders tijdens de vakantie).

Anthonie was het afgelopen jaar om gezondheidsredenen gedwongen tot een pas op de plaats. Hierdoor bleef hij dicht bij huis als hij buiten de rust opzocht. Vanuit zijn ervaringen gaf hij ons de boodschap mee: "sta eens wat vaker stil bij de vele fascinerende soorten (ook hele kleintjes) in ons werkgebied en bedenk je dan wat

dat met je doet".

Foto's: Ewoud van der Ploeg

Drukke nachtvlindermaand

In de maand september vonden maar liefst drie nachtvlinderactiviteiten plaats. Als eerste was er de Nacht van Verwondering op 4 september, een landelijke activiteit, in het leven geroepen door De Vlinderstichting. Daarna op 11 september het maandelijkse nachtvlinderen van de insectenwerkgroep en een week later een speciale editie, nl. een iNaturalist-evenement. De waarnemingen werden toen doorgegeven via de app/website iNaturalist i.p.v. (en naast) het

gebruikelijke ObsIdentify/Waarneming.nl.

Eén keer waren we op de 'Landjes van Joost' en twee keer bij Kwekerij Kleikracht. Zo af en toe kwam er ook een minder algemene of zeldzame soort voorbij. Op de 'Landjes van Joost' was dat o.a. de zeldzame late wilgenvouwmot (foto). Bij Kleikracht de minder algemene iepengouduil. Voor Nature Today schreef NVWC-voorzitter Kars Veling namens De Vlinderstichting een artikel over goudvliegen, die met name in het najaar te zien zijn.

In de loop van het jaar is de belangstelling voor de nachtvlinderavonden behoorlijk toegenomen. De laatste keer waren er meer dan 20 enthousiastelingen aanwezig!

Foto: Anthonie Stip

[Artikel 'Gouden tijd voor gouden nachtvlinders >>](#)

Filmseizoen gestart

Samen met de NVWC organiseert Theater De Fransche School ieder seizoen vier prachtige natuurfilms. De eerste van seizoen 2026/2027, 'Máximapark, van glastuinbouw naar levend landschap', werd vertoond op zondagavond 20 september. Na afloop van de film beantwoordde regisseur Hans den Hartog vragen uit het publiek

over zijn film.

Tijdens de pauze werd door de aanwezige NVWC-bestuursleden het plan geopperd om in het voorjaar een excursie naar het Máximapark te organiseren. Dus houd de agenda op onze website goed in de gaten!

Wie niet in de gelegenheid was om de film in De Fransche School te zien, kan nog terecht op woensdagavond 14 oktober bij Pathé Leidsche Rijn voor de allerlaatste vertoning. (Of aan de andere kant van de oceaan op het Architecture & Design Film Festival in New York, Toronto of Vancouver in oktober en november ;-)).

Foto: Diet van Wendel

Nieuws van de nestkastenwerkgroep

De nestkastenwerkgroep van de NVWC is iedere woensdagochtend actief. Zoals vorige maand al vermeld, lijkt het een bijzonder goed kerkuiljaar te worden. Waren er vorig jaar al enkele tweede legfels, dit jaar zijn er nog meer en zijn de legfels ook groter. Het lijkt er zelfs op dat een paartje

kerkuil aan een derde legsel is begonnen. Zij gebruiken daarvoor twee nestkasten die dicht bij elkaar liggen. Halverwege augustus werden in de ene kast de jonge kerkuilen geringd en op dat moment lagen er alweer drie eieren in de andere, eerder al bezette kast! Dit wordt overlappend broeden genoemd; het mannetje zorgt voor de jongen van het eerdere legsel, terwijl het vrouwtje al start met een nieuw legsel.

Dit jaar lijkt het beste kerkuilenjaar in de geschiedenis van de werkgroep te worden. Daar zijn wij heel blij mee. Ook zijn we blij dat van de vier bezette torenvalkenkasten er drie nesten

geslaagd lijken.

Naast het ringen worden er de komende maanden nieuwe kasten opgehangen, deels als vervanging maar ook op nieuwe plekken.

Heb je interesse om mee te helpen, meld je dan aan bij Gerrit van Utrecht of Harry van de Warenburg door een mailtje te sturen via onderstaande knop.

Foto: Nestkastenwerkgroep NVWC

[Lees hier het hele verslag >>](#)

[Mail nestkastenwerkgroep >>](#)

Nieuws van het bestuur

28-10-2026: Nieuwe ledenavond

In februari 2024 was onze laatste nieuwe ledenavond en aangezien de NVWC blijft groeien, werd het tijd om er weer een te organiseren. Woensdagavond 28 oktober is het zover.

Alle leden die na de vorige nieuwe ledenavond lid geworden zijn, hebben een uitnodiging met details over de avond ontvangen. We hopen zoveel mogelijk nieuwe leden te ontmoeten!

Foto: Tom van Kerkhoff

Veel reacties op oproep bezorgers Hak-al

De oproep in de Tsjiepl en de Hak-al voor nieuwe bezorgers heeft veel respons opgeleverd. Daar zijn we heel blij mee!

De aanmelders hebben ondertussen een mailtje ontvangen over het vervolg.

Afbeelding: Eric van Grieken

Hak-al september 2026 verschenen (nr. 2026-3)

Leden hebben deze editie inmiddels in de bus gekregen, maar de Hak-al is ook online te lezen.

Eerstvolgende bestuursvergadering: 15-10-2026

Activiteiten van anderen

Gonzend Rivierenland: 3 en 31 oktober: twee plantevents

- **3 oktober:** Samen bloembollen planten langs het Pollinatorpad: deze zaterdag slaan het Pollinatorpad en het Nationaal Bio Bloembollenweekend de handen ineen. Tijdens een gezamenlijk plantevent zullen langs de Ter Weijdelaan in Culemborg honderden bloembollen worden geplant. Iedereen die mee wil helpen is van harte welkom!

De ochtend start om 10.00 uur met koffie en thee bij stadsboerderij Caetshage (langs de Rijksstraatweg in Culemborg). Vanaf daar wandelen de deelnemers gezamenlijk naar de Ter Weijdelaan. Voor bloembollen wordt gezorgd; neem als je er één hebt vooral een eigen schepje mee. Met de aanplant wordt de Ter Weijdelaan een nieuwe schakel in het Pollinatorpad.

Aanmelden kan via onderstaande knop.

- **31 oktober en 21 november:** het tweede en derde plantevent van het Pollinatorpad dit najaar: nieuwe meters vaste planten, heggen en bomen worden aangeplant. Je kunt je hiervoor al aanmelden via onderstaande knop. Dan word je op de hoogte gehouden als er meer bekend is over locatie en tijd.

Foto: Website Gonzend Rivierenland

[Aanmelden plantevents >>](#)

IVN West-Betuwe

- **10 oktober:** Herfstwandeling op landgoed Soelen - de deelnemers gaan op zoek naar de vele vormen en kleuren die paddenstoelen aannemen.
- **21 oktober:** Herfstspeurtocht voor kinderen in Zoelen - ontdek mooie herfstbladeren, paddenstoelen, zaden/vruchten en bodemdierpjes.

Foto: Pieta van het Hoofd

[Meer informatie over de activiteiten >>](#)

Stroomhuis Neerijnen: 6 oktober - Lezing over paddenstoelen: het vijfde koninkrijk

Paddenstoelen hebben een bijzondere plaats in de natuur, maar ook bij mensen. Eeuwenlang waren zij een bron voor volksverhalen en bijgeloof. Tijdens de lezing met mooie foto's laat Ben Meurs, lid van de Nederlandse Mycologische Vereniging, de

Foto: Hans Kunstman

A close-up photograph of a bumblebee on a yellow flower. The bee is positioned in the center, facing left, with its head and thorax visible. It has a black and yellow striped body and a fuzzy, white and black abdomen. Its wings are spread, showing a brownish-yellow color. The flower it is on has bright yellow, pointed petals. The background is a soft, out-of-focus green, suggesting foliage.

- Foto: Annette van Berkel

[illegible]

A group of people are gathered in a dark, wooded area at night. A bright beam of light from a flashlight illuminates the scene, highlighting the silhouettes of the individuals and the texture of the trees. The atmosphere is mysterious and dark.

Foto: Peter Steutel

IVN Nieuwegein-IJsselstein: 24 oktober - Paddenstoelenexcursie

Foto: Hans Kunstman

De publieksexcursie paddenstoelen op zaterdag 24 oktober is bedoeld voor iedereen die meer wil weten over paddenstoelen. Onder leiding van één of meer gidsen gaan we op zoek naar paddenstoelen in al hun verschillende verschijningsvormen. Er wordt verteld over de verschillende soorten en hun rol in de natuur.

[Aanmelden via de website >>](#)

RAVON: om alvast te noteren: 7 november - Landelijke dag

RAVON

Op zaterdag 7 november organiseert RAVON weer de jaarlijkse RAVON-dag, *hét* evenement voor iedereen die betrokken is bij het beschermen en monitoren van de Nederlandse amfibieën, reptielen en vissen. Of je nu vrijwilliger, professional, student of geïnteresseerde bent: deze dag biedt inspiratie, kennis en de kans om gelijkgestemden te ontmoeten.

Normaal gesproken vindt de RAVON-dag plaats op de tweede zaterdag van november, maar dit jaar was dat niet mogelijk.

Gratis toegang, wel aanmelden.

[Meer informatie en aanmelden >>](#)

Sovon: om alvast te noteren: 28 november - Landelijke Dag

LandschappenNL.

Op de Landelijke Dag kun je een bomvol programma verwachten met boeiende lezingen en een beurs met boeken, optiek, reizen en vogelorganisaties uit heel Nederland. De Landelijke Dag wordt in 2026 georganiseerd door Sovon in samenwerking met Vogelbescherming Nederland, de Nederlandse Ornithologische Unie, Natuurmonumenten en

Toegangskaarten zijn te koop vanaf 1 oktober. Wees er op tijd bij, want de kaarten zijn meestal snel uitverkocht!

[Meer informatie en kaartverkoop >>](#)

Nieuwsberichten van anderen

Nature Today

Natuurlijk tuinieren (IPC Groene Ruimte)

Veel mensen willen bijdragen aan meer natuur in hun omgeving, bijvoorbeeld in hun eigen tuin. Maar waar

Foto: Lieke Willems

begin je? Pieter Swinkels, tuincoach voor de gemeente Nunspeet, pleit voor natuurlijk tuinieren: laat het idee van een 'nette' tuin los en geef de natuur meer ruimte. Wat vaak rommelig of ongewenst lijkt, kan juist laten zien dat de natuur haar werk doet met verrassend mooie gevolgen.

[Lees meer over natuurlijk tuinieren >>](#)

Aantal tekenbeten liep sneller terug dan voorgaande jaren (*RIVM, Wageningen University*)

Dit jaar werden al vroeg veel tekenbeten gemeld op Tekenradar.nl en de piek lag hoger dan in voorgaande jaren. Het aantal tekenbeten liep na de piek echter ook wat sneller terug dan in voorgaande jaren. Mogelijk is de extreme droogte de oorzaak. Ondanks het lagere aantal tekenbeten is het nu nog steeds belangrijk om het lichaam te checken op tekenbeten na een bezoek aan het groen.

Foto: Martin Dijkstra

[Lees het nieuwsartikel >>](#)

Tegels eruit, bomen erin: hoe schimmels en bacteriën onze stad gezond houden (*Naturalis Biodiversity Center*)

De bodem zit vol met schimmels en bacteriën, zelfs onder de tegels van een stoep of straat leeft van alles. En dat is maar goed ook, want ze zijn hard nodig om onze omgeving gezond te houden. Sjoerd Gremmen, onderzoeker bij Naturalis, onderzocht welke schimmels en bacteriën zich in de bodem van een stad bevinden en de invloed van stedelijk groen op het leven in de bodem.

Foto: Sjoerd Gremmen

[Meer lezen over het onderzoek >>](#)

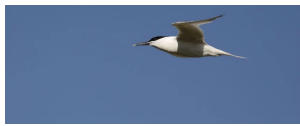

Bruine winterjuffer in je tuin (*De Vlinderstichting*)

Er zijn twee winterjuffers in Nederland, de noordse en de bruine winterjuffer. Deze heten zo omdat ze als libel overwinteren – alle andere soorten doen dat als ei of larve. De winterjuffers zoeken in de nazomer goede overwinteringsplaatsen en ze worden dan ook vaak in tuinen gezien, met name de bruine winterjuffer. De bruine winterjuffer is inmiddels een algemeen voorkomende libel. De noordse winterjuffer is een zeldzame soort. De piekvliegtijd van de verse exemplaren is in augustus en we zijn nu al even over die top heen. Als het kouder wordt, gaan ze overwinteringsplekken opzoeken, die ver weg van water kunnen zijn.

Foto: Kars Veling

[Meer lezen over de bruine winterjuffer >>](#)

Bijna helft trekvogelsoorten wereldwijd neemt af (Vogelbescherming)

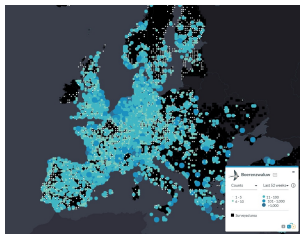
Bijna de helft van alle trekvogelsoorten wereldwijd gaat achteruit. Eén op de negen wordt met uitsterven bedreigd. Verschrikkelijke getallen uit het nieuwe rapport State of the World's Birds van BirdLife International, dat werd gepresenteerd tijdens de Global Flyways Summit in Nairobi.

Vogelbescherming Nederland benadrukt dat ook Nederland een grote internationale verantwoordelijkheid draagt. De Waddenzee en de Zuidwestelijke Delta zijn cruciale rust-, voedsel- en broedgebieden langs de Oost-Atlantische vliegroute van trekvogels. Dat is een van de veertien 'flyways' waarlangs trekvogels over de aardbol hun ongelofelijke reizen maken.

Foto: Ad Sprang

[Lees meer over het rapport >>](#)

Sovon: Volg vogels in Europa live

Bijna 600 Europese vogelsoorten zijn voortaan vrijwel realtime te volgen via de vernieuwde EuroBirdPortal. Dankzij miljoenen waarnemingen van vogelaars door heel Europa zie je met enkele klikken waar soorten voorkomen, trekken of overwinteren. Een unieke manier om actuele verspreidingspatronen van vogels in beeld te brengen.

Foto: EuroBirdPortal.org

[Artikel over EuroBirdPortal >>](#)

Instagram

Website

Colofon

Contact

NVWC, Clubhuis De Steenuil, Steenovenslaan 20, 4101 AM Culemborg, E-mail: post@nvwc.nl

Versijning

Het NVWC-bestuur stelt "Tsjiepl!!" samen voor NVWC-leden en belangstellenden. "Tsjiepl!!" verschijnt aan het begin van elke maand, m.u.v. augustus, en wordt verzonden aan ruim 750 mailadressen. Je staat op onze verzendlijst omdat je óf lid bent van de NVWC, óf je hebt ingeschreven voor "Tsjiepl!!".

Aan- en afmelden "Tsjiepl!!" en wijzigen gegevens

Afmelden doe je met de link onderaan deze nieuwsbrief. Aanmelden kan via het [formulier op de website](#) of d.m.v. een e-mail naar nieuwsbrief@nvwc.nl (hier kun je ook je gegevens laten wijzigen).

Lid of donateur worden

Voor meer informatie over de NVWC stuur je een e-mail naar bestuur@nvwc.nl. Wil je lid worden of donateur, ga dan naar de homepage van onze website (knop boven colofon) en klik op de knop 'Lid worden'.

Copyright

Berichten uit deze nieuwsbrief mogen uitsluitend integraal en met bronvermelding worden overgenomen. Foto's mogen niet zonder toestemming vooraf worden gebruikt.

